

Пролетно таксиране на дивеча в България – 2025 година

Във връзка с изискванията на чл. 61 от Правилника за прилагане на Закона за лова и опазване на дивеча с писмо на Изпълнителната агенция по горите с рег. индекс № ИАГ – 2170/30.01.2025 г. бяха дадени указания за провеждане на пролетните преброявания на дивеча за 2025 г. и бе извършена пролетна таксация на дивечовите запаси в ловностопанските райони на територията на страната.

Ръководството на всяка регионална дирекция по горите извърши подготовка за правилното провеждане на таксацията на дивечовите запаси във всички ловностопански райони.

След проведените инструктивни съвещания, организирани в държавните горски и ловни стопанства, ръководителите на сдруженията изготвиха графици за провеждане на таксацията в ловностопанските райони на ловните дружини след съгласуване с техните ръководства и определиха съответните отговорници.

Таксацията в горските територии бе извършена едновременно в едни и същи дни, за да не се допусне преброяването на един и същ дивеч два или повече пъти.

Таксирането на дивеча в държавните ловностопански райони, за които няма сключени договори за предоставяне на стопанисването и ползването на дивеча, се извърши от съответните държавни горски стопанства, както и в държавните ловни стопанства. Таксирането на дивеча в държавните дивечовъдни участъци се извърши от юридическите лица, сключили договори за стопанисване и ползване на дивеча по чл. 36, ал. 1 от Закона за лова и опазване на дивеча.

Установяването на запасите на едрия дивеч се извърши съгласно заложените принципи в Наредба № 18 от 07.10.2015 г. за инвентаризация и планиране в горските територии, както и Методиката за мониторинг на запаса на дивата

свиня и едрия дивеч в Република България. При оформяне на таксационните данни са взети предвид целогодишните наблюдения върху дивеча и резултатите от ловните излети.

Държавните горски и ловни стопанства представиха за обобщаване в регионалните дирекции по горите резултатите от таксацията по ловностопански райони, като използваша изготвените в електронен вид в информационната система на ИАГ (<https://www.system.iag.bg>) образци за държавните ловностопански райони и за районите на ловните дружини.

Регионалните дирекции по горите представиха в информационната система на ИАГ (<https://www.system.iag.bg>) обобщени таксации по ловностопански райони, придружени с писмен обзор за състоянието на дивеча и причините за настъпили изменения в количествено и качествено отношение. Едновременно с таксацията на дивеча за ловностопанските райони районните дирекции по горите представиха в ИАГ и проектопланове за ползването на дивеча през ловен сезон 2025 – 2026 г. по държавни горски и ловни стопанства.

Обзорите за състоянието на дивечовите запаси по регионалните дирекции показват, че таксацията на дивеча е изготвена съгласно дадените указания. Резултатите от таксацията бяха представени в срок, като данните са отразени в съответните форми в интернет базираната информационна система на ИАГ.

Данни от проведените таксации в трите национални парка не бяха представени, поради което не са посочени.

Анализът на резултатите налага извода, че при едрия дивеч във всички ловностопански райони като цяло се формират дивечови популации, които постепенно нарастват.

Получените резултати от таксацията при отделните видове дивеч имат следната характеристика:

РДГ		
	Благор. елен	Елен лопатар
Берковица	360	3
Благоевград	221	295
Бургас	2268	983
Варна	1606	613
Велико Търново	1847	455
Кърджали	511	249
Кюстендил	276	233
Ловеч	928	152
Пазарджик	554	295
Пловдив	2017	1417
Русе	4974	521
Сливен	943	50
Смолян	572	151
София	1677	2086
Стара Загора	887	34
Шумен	3862	163
ДЛСР по РДГ:	23 503	7700
УОГС – Петрохан	43	20
УОГС – Юндола	0	53
ДЛСР Военно ЛС	6	0
Предост. на др. ведомства:	49	73
Берковица	620	561
Благоевград	25	83
Бургас	1203	159
Варна	715	151
Велико Търново	3048	47
Кърджали	952	2768
Кюстендил	19	0
Ловеч	1452	58
Пазарджик	122	141
Пловдив	481	44
Русе	2695	0
Сливен	1270	59
Смолян	1175	220
София	652	165
Стара Загора	642	24
Шумен	4954	0
Еледжик	21	180
Студен кладенец	109	1280
ПЛСР по РДГ:	20 155	5440
ОБЩО ДЛСР 2025	23 552	7773
ДЛСР 2024	22 701	8019
% спрямо 2024	3.6	-3.2
ОБЩО ПЛСР 2025	20 155	5440
ПЛСР 2024	18 683	4793
% спрямо 2024	7.3	11.9
ВСИЧКО 2025	43 707	13 213
Всичко 2024	41 384	12 812
% спрямо 2024	5.3	3

БЛАГОРОДЕН ЕЛЕН

Общата численост на благородния елен възлиза на 43 707 индивида, от които в държавните ловностопански райони (ДЛСР)

ВИД ДИВЕЧ															
ЕДЪР ДИВЕЧ								ДРЕБЕН ДИВЕЧ				ХИЩНИЦИ			
Сърна	Дива свиня	Дива коза	Глухар	Муфлон	Алп. кози­рог	Тиб.як	Зубър	Заек	Фазан	Яребица	Кеклик	Вълк	Чакал	Лисица	Скитащи кучета
ДЪРЖАВНИ ЛОВНОСТОПАНСКИ РАЙОНИ															
2142	690	21	10	21	0	0	0	679	441	307	78	90	272	312	48
3420	1237	0	532	234	0	0	0	1977	9	501	657	242	2	577	98
3459	2187	0	0	336	0	0	0	1714	96	48	0	192	1068	600	78
1259	1059	0	0	333	0	0	0	1562	1956	310	0	0	836	390	125
2031	758	24	0	116	0	0	0	751	799	20	0	36	203	251	35
1541	1354	28	0	493	0	0	0	1172	239	202	44	75	224	247	57
1069	344	159	15	290	0	0	0	242	0	271	114	30	17	115	10
1247	638	10	0	0	0	0	0	146	138	40	0	47	173	131	10
2269	1113	273	681	371	0	0	0	1009	0	0	0	58	31	479	35
2926	1901	1176	259	958	16	0	0	1520	1573	1543	68	53	113	435	22
2427	1013	0	0	71	0	0	85	2003	1320	248	0	0	874	394	101
1867	1135	0	0	96	0	0	0	882	331	163	10	46	594	334	45
1528	1098	619	769	336	0	0	0	1059	0	64	64	89	1	428	75
2170	1329	237	181	347	0	17	0	429	32	174	45	52	147	292	65
1577	602	71	0	37	0	0	0	894	346	233	10	53	232	222	66
1695	1786	0	0	312	0	0	0	1295	438	181		24	634	390	149
32 627	18 244	2618	2447	4351	16	17	85	17 334	7718	4305	1090	1087	5421	5597	1019
320	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	10	50	10
72	27	0	4	63	0	0	0	38	0	0	0	5	0	12	20
7	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
399	82	0	4	63	0	0	0	38	0	0	0	9	10	62	30
ПРЕДОСТАВЕНИ ЛОВНОСТОПАНСКИ РАЙОНИ															
10 263	3665	0	0	0	0	0		35 671	36 339	336 346	283	230	8134	5181	1888
4799	2428	0	0	0	0	0		17 186	320	12 839	7986	333	311	1841	912
5164	2764	0	0	0	0	0	0	28 116	5902	18 037	486	182	6887	2411	743
3992	2354	0	0	108	0	0	0	25 360	21 492	20 178	20	3	4963	2391	1647
8502	4168	0	0	8	0	0	0	21 122	26 369	5381	4	110	6606	3424	2655
14 037	5936	18	0	0	0	0	0	29 695	19 188	23 516	2572	304	7587	4034	1885
5330	2507	0	0	0	0	0	0	9512	499	14 482	677	116	1581	1539	813
10 058	3076	0	0	0	0	0	0	37 992	46 239	11 032	203	45	8272	3787	2259
4136	1877	0	112	0	0	0	0	16 048	3638	24 466	44	35	1709	1747	655
6469	2496	67	54	13	0	0	0	44 368	32 318	72 576	654	79	3169	2753	1135
4123	1124	0	0	0	0	0	0	37 905	21 225	9144	0	0	4094	2918	1681
5970	2688	0	0	52	0	0	0	36 011	11 974	35 349	540	131	6432	3085	825
8405	2971	1517	1440	79	0	0	0	13 512	15	1460	848	205	49	3096	821
13 333	4667	21	13	0	0	0	0	19 259	4871	25 561	1100	283	4544	3496	1929
4902	1451	55	0	163	0	0	0	20 860	21 503	29 341	139	50	7069	2474	1189
4644	2139	0	0	0	0	0	0	21 123	9293	9757	0	7	5215	3133	1851
143	138	0	0	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
53	65	0	0	0	0	0	17	150	0	0	450	10	70	20	3
114 323	46 514	1678	1619	439	0	0	17	413 890	261 185	349 465	16 006	2123	76 692	47 330	22 891
33 026	18 326	2618	2451	4414	16	17	85	17 372	7718	4305	1090	1096	5431	5659	1049
31 727	15 983	2472	2444	4220	16	18	65	15 693	7368	4387	1068	1023	5165	5297	951
3.9	12.8	5.6	0.3	4.4	0	-5.9	0	9.7	4.5	-1.9	2	6.7	4.9	6.4	9.3
114 323	46 514	1678	1619	439	0	0	17	413 890	261 185	349 465	16 006	2123	76 692	47 330	22 891
110 231	42 226	1476	1620	485	0	0	15	402 819	246 635	347 983	15 639	2030	71 441	45 374	23 002
3.6	9.2	12	-0.1	-10.5	0	0	11.8	2.7	5.6	0.4	2.3	4.4	6.8	4.1	-0.5
147 349	64 840	4296	4070	4853	16	17	102	431 262	268 903	353 770	17 096	3219	82 123	52 989	23 940
141 958	58 209	3948	4064	4705	16	18	80	418 512	254 003	352 370	16 707	3053	76 606	50 671	23 953
3.7	10.2	8.1	0.1	3	0	-5.9	21.6	3	5.5	0.4	2.3	5.2	6.7	4.4	-0.1

са 23 552 и в ловностопанските райони на ловните дружини – 20 155. В сравнение с миналата година е налице увеличаване от 2323 индивида, или с 5.3 %. Нарастването при

благородния елен е основно в предоставените ловностопански райони (ПЛСР) – 7.3 %. В държавните ловни стопанства и дивечовъдните участъци (ДУ), отдадени за стопа-

нисване на дивеча от юридически лица по реда на чл. 36, ал. 1 от ЗЛОД, се отчита нарастване на запаса на този ловен вид с 3.6 %, което е в резултат на доброто изпълне-

ние на инвестиционните програми към договорите за стопанисване на дивеча, в т.ч. регулирането на хищниците и по-ефективната охрана.

По-голям ръст на запасите от благороден елен има в ловностопанските райони от териториалния обхват на Регионалните дирекции по горите в Русе, Шумен, Ловеч и Велико Търново. Нарастването на запаса се дължи основно на редовното подхранване, ограничаване в голяма степен на браконьерството и отстрела на хищници.

Половото съотношение на този вид дивеч във всички ловностопански райони на страната е 1:1.3 в полза на женските индивиди.

ЕЛЕН ЛОПАТАР

Запасът от елен лопатар в страната е 13 213 индивида, от които 7773 – в държавните ловностопански райони, и 5440 – в ловностопанските райони на ловните дружини. В сравнение с миналата година има увеличаване на запаса – общо с 401 индивида, или с 3.0 %. Посоченото увеличаване при елена лопатар е в предоставените ловностопански райони – 11.9 %. В държавните ловни стопанства и дивечовъдните участъци (ДУ), отдадени за стопанисване на дивеча от юридически лица по реда на чл. 36, ал. 1 от ЗЛОД, се отчита намаляване на запаса с 30 %.

Този вид дивеч се стопанисва основно в оградени площи, което прави управлението на запаса значително по-лесно и предвидимо, насочено към извеждане на необходимата селекция за регулиране на възрастовата и половата структура с цел повишаване на качеството на трофеите. През последните години видът се разселва и в ловностопански райони на ловните дружини.

Половото съотношение на елена лопатар във всички ловностопански райони на страната е 1:1.3 в полза на женските индивиди.

Запасът като цяло е над допустимия за страната.

СЪРНА

Сърната наброява 147 349, от които 33 026 – в държавните ловностопански райони, и 114 323 – в ловностопанските райони на ловните дружини. Спрямо миналата година увеличаването е с 5 391 индивида, или с 3.7 %.

При анализ на данните е устано-

вено, че видът поддържа бавен, но постоянен темп на повишаване на запаса. Една от причините за бавния темп на нарастване тук е загубата на голяма част от естествения прираст и заболяването син език при преживните животни. Но вече може да се отбележи едно общо стабилизиране на запасите на сърната в страната. Намаляването на запаса в някои от предоставените ловностопански райони, където няма предвидено ползване, се дължи на браконьерството, включително и от ловци по време на провеждащите се излети за лов на дива свиня, както и на големия запас на хищниците.

Половото съотношение на този вид дивеч във всички ловностопански райони е около 1:1.

Като цяло за страната запасът от сърна е под допустимия.

ДИВА СВИНЯ

Дивата свиня в страната наброява 64 840. Мерките, които бяха предприети от стопанисващите дивеча през 2020, 2021 и 2022 г. за намаляване на запаса на дивата свиня с цел ограничаване на разпространението на болестта АЧС, доведоха до положителни резултати. Запасът на дивата свиня като цяло за страната бе сведен под допустимия. Темпът на разпространение на заболяването се забави и в ловностопански райони, в които дивата свиня бе изчезнала като ловен вид, се наблюдава завръщането ѝ. Нарастване на запасите на вида има във всички ловностопански райони.

Увеличаването на запаса спрямо миналата година е с 6631 индивида, или с 10.2 %. Въпреки че запасите от дива свиня в страната бележат увеличаване, притеснителна е появата на вторични огнища на АЧС. За да се ограничи разпространението на болестта, е необходимо да продължи стриктното спазване на мерките за биосигурност, дадени в заповеди № РД 48-61/01.10.2019 г., изменена със Заповед № РД 48-3/06.01.2020 г., и Заповед № РД 48-23/18.02.2020 г. на министъра на земеделието, храните и горите.

ДИВА КОЗА

Запасът ѝ в страната наброява 4296. Това е увеличаване спрямо миналата година с 348 индивида, или с 8.1 %. Общо за страната числеността на дивата коза е по-голяма,

но поради липсата на таксационни данни от трите национални парка за 2025 г. точният запас не може да бъде посочен. Популацията на дива коза на територията на РДГ – Смолян, е стабилна и наличният запас (2136) е над допустимия (1107). Налице е естествено разселване на вида в ловностопанските райони, стопанисвани от ловните дружини.

МУФЛОН

Броят на муфлоните в страната е 4853. Нарастването на запаса спрямо миналата година е със 148 индивида (3.0 %). В държавните ловностопански райони запасите от муфлон са увеличени с общо 4.4 %, а в ловностопанските райони на ловните дружини са намалели с 10.5 %.

Муфлонът се стопанисва основно в оградени площи, което прави управлението на запаса значително по-лесно, в т.ч. извеждане на необходимата селекция за регулиране на възрастовата и половата структура с цел повишаване на качеството на трофеите.

Положените грижи за вида през 2024 г. водят до увеличаване на числеността му в голяма част от ловностопанските райони, но като цяло за страната запасът е под допустимия (5168).

ГЛУХАР

Общият брой на глухарите в страната е 4070. Спрямо миналата година има минимално увеличаване на запаса с 6 птици от вида, или с 0.1 %.

Въпреки загубата на местообитания, намаляване на основната хранителна база на вида, загуби от браконьерство и други неблагоприятни фактори запасите на глухаря се стабилизират и увеличават, макар ръстът да е малък.

ДРЕБЕН ДИВЕЧ

– Заек – 431 262, увеличаване с 12 750 (3.0 %) спрямо 2024 г.

– Фазан – 268 903, увеличаване с 14 900 (5.5 %).

– Яребица – 353 770, увеличаване с 1400 (0.4 %).

– Кеклик – 17 096, увеличаване с 389 (2.3 %).

Слабият ръст на запасите от дребен дивеч се дължи на постепенното изчезване на естествените местообитания най-вече в Северна България, браконьерството и раз-

пространението на много хищници.

Кекликът е застрашен от изчезване, защото и при него естествените местообитания намаляват, а всяка година се разселват много малки количества от вида.

Реалната численост на дребния дивеч във всички ловностопански райони ще бъде установена след провеждане на контролните есенни таксации.

ХИЩНИЦИ

Към настоящия момент страната обитават 3219 вълка, с 166 (5.2 %) повече отколкото през 2024 година. Чакалът също е нараснал с 5517 индивида (6.7 %) и през 2025 г. наброява 82 123.

Запасът от лисица в страната е 52 989, като увеличаването спрямо 2024 г. е с 2318 индивида (4.4 %). Всички ловностопански райони се обитават от 23 940 скитащи кучета.

Намаляването спрямо 2024 г. е с 13 индивида (0.1 %).

При тази висока численост на хищниците се налага изводът, че без целенасочено регулиране на популациите им възпроизводството на дивеча ще бъде компрометирано.

През изминалата година като цяло здравословният статус на дивеча беше добър с изключение на появата на вторични огнища на АЧС по дивите свине. Отделни огнища на болестта син език по преживните животни и инфлуенцата по птиците, установени в животновъдни обекти, представляваха потенциална опасност за част от дивите животни и птици. В началото на 2025 г. инфлуенца по птиците бе установена в производственото стопанство на ДЛС „Тракия“.

Стриктното спазване на мерките за биосигурност е необходимо да

продължи с цел недопускане/ограничаване на разпространението на заболявания по дивеча и поддържане на добър здравен статус.

И през 2025 г. работата по достигане на допустимите запаси и селекцията в популациите на едрия дивеч трябва да продължи, защото това е основна предпоставка за добиване на качествени трофеи.

Необходимо е упражняване на адекватен и ефективен контрол от страна на стопанисващите дивеча (ДГС, ДЛС и юридически лица) със съдействие на МВР по места срещу браконьерството, извършване на проверки по време на ловните излети за стриктно спазване на ЗЛОД и ППЗЛОД и действащата нормативна база, както и ефективна борба за намаляване на числеността на хищниците.

**Отдел „Ловно стопанство“
в ИАГ**

Български ловец донесе на страната нов национален рекорд за трофей от дива коза

Страната ни се сдоби с нов национален рекорд за трофей от дива коза, след като в началото на май тази година адв. Тодор Батков отстреля индивид от вида по линия на организирания ловен туризъм с разрешение съгласно Закона за биологичното разнообразие. Отстрелът е осъществен на територията на Държавно ловно стопанство „Кормисош“, където е постигнат национален рекорд за трофей от дива свиня през 1986 г., оценен със 158.20 т. от Международния съвет по лова и опазване на дивеча (СИС). Така на практика Стопанството донася на България цели два национални рекорда.

Първоначално регионалната комисия, пред която е представен за оценка трофеят от дива коза, с оценителен протокол № 34 от 07.05.2025 г. присъжда 120.93 т. по СИС (сн. 1). Международната комисия в състав: старши оценителите на ловни трофеи и членове на Комисията по оценка на трофеите в СИС Александър Черанич – Сърбия, проф. Милослав Вах – Чехия, и проф. Нино Нинов – България, потвърди новия национален рекорд и

след обстоен анализ повиши оценката на 121.65 т. по СИС (сн. 2).

Новият рекорд подобрява най-дълго съществуващия национален рекорд за трофей от дива коза, добит през далечната 1938 г. в Рила пла-

нина и оценен със 119 т. по СИС. По думите на инж. Здравко Бакалов – директор на ЮЦДП – Смолян, цели 87 години ловната общественост и специалистите по ловно стопанство не успяват да намерят пътя за неговото подобряване. За последните 40 години добитият трофей в ДЛС „Кормисош“ е вторият в Европа с такива показатели и параметри. „Новият трофей от дива коза, поставил рекорд, е резултат от дългогодишната целенасочена работа по опазване на вида и поддържане на естествените му местообитания от страна на специалистите по лова в Южноцентралното държавно предприятие – заяви инж. Здравко Бакалов. – Добрата работа на ръководството на ДЛС „Кормисош“ и служителите му показва, че потенциалът и възможностите на Стопанството се използват пълноценно. Дивата коза, населяваща територията му, се ловува с дерогация и Стопанството ползва само 26 животни от общия запас, който е над 800 индивида.“

Борислав БЕЛДЕВ
Снимки: инж. Цветомир ЦОЛОВ